

Natuurhistorische Vereniging

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging
KNNV afd. Vriezenveen
p/a G.B. Stegemanstraat 20
7671 MC Vriezenveen

File: Aandacht-Veenschap-11mei2019.doc

Vriezenveen, 11 mei 2019.

Aan: College en raad gemeente Twenterand.

Onderwerp: Wij vragen aandacht voor gebied "Het Veenschap", noordelijk van Vriezenveen!

Geacht College en Gemeenteraad.

Wij, KNNV afd. Vriezenveen, willen uw aandacht vragen voor "Het Veenschap". Als KNNV maken wij ons zorgen over dit gebied, om een aantal redenen.

Het gebied "Het Veenschap" ligt tussen Vriezenveen en Westerhaar-Vriezenveensewijk.

Het gebied, verder in dit schrijven het Veenschap genoemd, wordt begrensd door:

- Westzijde: Kanaal Almelo – De Haandrik
- Zuidzijde: Veeneindeweg
- Oostzijde: Paterswal en N2000 gebied Engbertsdijkerven
- Noordzijde: Westerveenweg, deel Oosterveenweg/Hoffmansweg en Hazenpad

Wij zien dit landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle deel van de gemeente Twenterand namelijk hard achteruit gaan.

In het bestemmingsplan buitengebied heeft 80% van het gebied de status "agrarisch gebied met waarden op het gebied van Landschap (Waarde – Landschap) en Bos (Waarde – NNN = NatuurNetwerkNederland)". Het 20% deelgebied direct zuidelijk van het Hazenpad heeft de status Natuur (Waarde – NNN)

De volgende omschrijvingen staan in de Regels in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied Twenterand.

*Regels Artikel 29: *"De voor "Waarde – Landschap" aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, bestemd voor het behoud, herstel en/of de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden"*

*Regels Artikel 30: *"De voor "Waarde – NNN" aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, uitsluitend gericht op het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden"*

In de recente raadsbrief van B&W van 9 april "Sociaal en economisch vitaal Platteland 2019-2022" staat onder meer het volgende: (...) *de bescherming van nieuwe waterwingebieden, de bescherming van flora en fauna, de maatregelen rondom de Natura 2000 gebieden, de wederopbouw Vriezenveen, de kwaliteit van de bodem in projecten als Mineral Valley Twente en het stimuleren van diversiteit in gebruik onder de vlag van Groene Metropool Twente.*

Wij zien echter dat dit oude landschap steeds meer omgezet wordt naar het gebruikelijke hedendaagse landbouwgebruik. Percelen worden aan elkaar getrokken, greppels gedempt, er wordt geëgaliseerd, royaal bemest, gespoten, oud grasland omgezet in Engels raaigras of zelfs maïsland. Onderhoud van houtwallen en bosjes blijft achterwege. Sterker nog: afgelopen winter werden in de omgeving van een proefborings plaats naar de kwaliteit van het te winnen water, percelen ingericht, deels voor de lelieteelt. Dit zou je met alle recente ophef over de invloed van de gebruikte bestrijdingsmiddelen niet meer moeten willen!

Dit wringt nog meer, aangezien het Veenschap is aangewezen als zoekgebied voor het toekomstige wingebied voor drinkwater!

Je zou verwachten, dat met dit toekomstbeeld er alles aan gedaan wordt terrein en bodem te vrijwaren van alle mogelijke verdere aantastingen. Dit heeft echter blijkbaar nog geen prioriteit.

Als KNNV hebben we op verzoek van de gemeente een aantal voorbeelden van oneigenlijk gebruik aangegeven, waarop door de gemeente is gecontroleerd.

Dit heeft in één geval geleid tot handhaving, maar met een uitkomst die ons verwonderd. Er is een overtreding geconstateerd (zonder vergunning ruimen van een gedeelte houtwal), maar ons is voorgelegd, een verzoek tot handhaving een paar jaar uit te stellen!

Met als reden: de onzekerheden waarvoor deze voorgenomen waterwinning zorgt voor het gebied!

Wij zijn daarin meegegaan, met aanhouding van het dossier tot 1 maart 2021.

Wij hebben daar wel onze vraagtekens bij. Het is om te beginnen juridisch een heel rare procedure. Maar verder wil de KNNV helemaal geen verzoek om handhaving doen. We hebben er geen belang bij om als vereniging de zwarte piet toegespeeld te krijgen voor beleid waar de overheid zelf zorg voor zou moeten dragen.

Daar komt dan nog bij, dat wij in het genoemde geval gevraagd hebben om op te treden tegen het omzetten van gras- in maïsland, het draineren van het perceel, en de overmatige bemesting. Daar bleek in geen van de gevallen optreden mogelijk. Waar wel werk van is gemaakt, is het kappen van een perceel houtopslag. En dat is juist iets, waar de KNNV op zich helemaal niet op tegen is, zolang het niet de bedoeling is om deze grond eveneens in gebruik te nemen als uitbreiding van hoogproductief gras- of akkerland. In genoemd voorbeeld werd ook een perceel gebruikt als tijdelijke opslag voor vaste mest, en dat zou dus ook zeker niet moeten.

Voor de ecologische waarde, en zeker ook de beleving van het landschap, zou het juist heel goed wezen om eens kritisch te kijken naar de bospercelen en het hout op kavelgrenzen. Het overgrote deel van het bos bestaat uit eenvormig, voornamelijk met berk begroeide voormalige veen- en heidepercelen. De waarde van het hele Veenschap voor flora en fauna maar ook de recreant zou met sprongen vooruit gaan als hier eens door een ecologische bril naar gekeken zou worden. Het overgrote deel van het bos kan omgevormd worden naar een type met veel meer variatie, of deels zelfs terug naar de oorspronkelijke heidevegetatie.

Zeker wanneer daarbij in het rapport:

“Veenoxidatie in het gebied Daarle-Vriezenveen. Onderdeel van de Uitwerking advies over planMER voorkeurslocaties drinkwaterwinning Twente-Achterhoek” de volgende noot te lezen valt:

Overigens werkt de bosvorming de maaivelddaling nu al verder in de hand. Niet alleen is de verdamping groter waardoor de grondwaterstand verder daalt, maar ook de diepere beworteling draagt ertoe bij dat zuurstof gemakkelijker dieper in de bodem kan doordringen.

Die maaivelddaling waar op bedoeld wordt, blijkt namelijk in het Veenschap 10mm per jaar te wezen!

Dit voornamelijk door de daling van de grondwaterstand, waardoor het aanwezige veen in hoog tempo oxideert en verdwijnt.

Het genoemde deel van plm. 50 hectare zuidelijk van het Hazenpad bestaat grotendeels uit natuurgebied met de bestemming Natuur. Het heeft daarom ook een hoge recreatieve waarde. Hierin is het Veenmuseum gevestigd en er loopt een wandelroute met knuppelpad door, te bereiken via een voetbrug over de Verbindingsleiding. Dit gebied wordt onderhouden door vrijwilligers, zo is het aandeel open heide geleidelijk steeds vergroot. Voor het onderhoud hiervan is de Vereniging Het Veenschap opgericht met nu zelfs een eigen schaapskudde. Binnen dit gebied vallen enkele cultuurpercelen (VZV00-H287, -H988 en -H989) met een omvang van 4 hectare nogal uit de toon. In de periode dat het gehele Veenschap was aangewezen als EHS zijn deze percelen aangekocht door het rijk (BBL-grond) en recentelijk overgedragen aan de provincie. Juist die uit de toon vallende percelen hebben nu de provinciale status ONW zone gekregen, maar hebben in het gemeentelijk bestemmingsplan de bestemming Natuur met de Waarde-NNN.

Wij hoorden dat deze percelen echter weer verkocht of geruimd gaan worden, en nu zonder beperkingen in gebruik bij de reguliere landbouw. Dit gebruik valt vanzelfsprekend nogal uit de toon bij het natuurgebied. We vragen dan ook, hier een aangepaste inrichting of gebruik voor mogelijk te maken.

Wij pleiten dan ook voor een integrale, vooruitziende blik voor het Veenschap, waarbij overheden, waterwinners en verdere belanghebbenden zelf hun verantwoording nemen.

Het is te gek voor woorden om dit over te laten aan, in dit geval, de KNNV!

Met groet,

KNNV afd. Vriezenveen